

**POWIATOWA STACJA
SANITARNO - EPIDEMIOLOGICZNA
W BRZOSZOWIE**

ul. Moniuszki 17,
36-200 Brzozów
Tel. / fax. (013) 434 14 59

www.psse-brzozow.pl
e-mail:
psse.brzozow@pis.gov.pl

NIP: 686 14 26 548
Regon: 370411191

OCENA STANU SANITARNO-HIGIENICZNEGO POWIATU BRZOSZOWSKIEGO ZA ROK 2016.

Głównym celem działalności Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Brzozowie, ujętym ujęte w planie zasadniczych przedsięwzięć na rok 2016, było promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych, niezakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego z zakresu zdrowia publicznego oraz działalności przeciwepidemicznej.

Misją państwowej inspekcji sanitarnej jest realizacja zadań z zakresu zdrowia publicznego w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Podejmowane działania służą zapewnieniu bezpieczeństwa sanitarnego na podległym terenie poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska. Szczególne działania o szerokim zakresie prowadzone są w kierunku szerzenia oświaty zdrowotnej.

Niniejsze opracowanie stanowi kompendium wszystkich działań podjętych przez Państwową Inspekcję Sanitarną na terenie powiatu brzozowskiego w 2016r. na rzecz poprawy stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej w powiecie.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych zarówno Polsce jak i w powiecie należy uznać za ogólnie dobrą. Nie obserwowano epidemicznego występowania chorób zakaźnych.

Zakażenia jelitowe i zatrucia pokarmowe.

W porównaniu z latami ubiegłymi podobny wzrost zachorowań wystąpił w latach 2010-21 przypadki, 2016 – 7 przypadków. Na przestrzeni lat analizowanych było 8, 7, 9, 11, 21 przypadków. W trakcie dochodzeń epidemiologicznych stwierdzono, że źródłem zakażenia były między innymi jajka poddane nieprawidłowej obróbce termicznej (jajka na parze, panierka z jajka, kogel-mogel czy masa do ciasta z jajek ubijanych na parze). Środowiska zostały objęte nadzorem epidemiologicznym (badanie ozdrowieńców, osób z kontaktu).

Z innych zakażeń bakteryjnych zwracają uwagę zachorowania wywołane przez *Clostridium difficile*, która występuje w wyniku dłuższego leczenia antybiotykami.

Analizując zachorowania od 2010 tylko w 2013 i 2014 wystąpiły pojedyncze przypadki, w 2015 było 14, a 2016 -8. Ryzyko wystąpienia zachorowań istnieje, jako , że jesteśmy społeczeństwem starzejącym się i konieczność leczenia antybiotykami występuje częściej niż w innych grupach wiekowych.

W przypadku wirusowych zakażeń jelitowych na czoło wysuwają się zachorowania wywołane przez rotawirusy. Analizując okres od 2010 r do 2016 r wyraźnie widać tendencję wzrostową zachorowań od 49 przypadków do 135 w 2015, a 54 w 2016. Zachorowania dotyczą dzieci i dorosłych.

Żółtaczkę zakaźną

W zachorowaniach na żółtaczkę zakaźną w ogóle nie rejestrujemy zachorowań na żółtaczkę pokarmową czyli WZW typ A. Zachorowania na tzw. żółtaczkę wszczeniową czyli WZW typ B i C rejestrujemy jako pojedyncze przypadki. Zachorowania w 80% przypadków przebiegają w sposób przewlekły i zwykle w pierwszym okresie, który może trwać nawet kilkadziesiąt lat, zakażenie może przebiegać bezobjawowo.

Zakażenia są rozpoznawane niemal wyłącznie u osób chorujących objawowo na WZW typ C lub w trakcie przesiewowych badań laboratoryjnych z innych powodów np. krwiodawcy , kobiety ciężarne. Z danych wynika , że tylko co 10 osoba zakażona wirusem HCV (typ C) wie o swojej chorobie . Z uwagi na skryty charakter choroby , aż 95 % Polaków nie jest świadomych zakażenia i następstw tego zakażenia (marskość wątroby lub rak wątrobowo-komórkowy , w związku z tym może nieświadomie zakażać inne osoby. Środowiska domowe są objęte nadzorem epidemiologicznym.

Borelioza

W ostatnich latach obserwuje się wyraźny wzrost częstości występowania chorób przenoszonych przez kleszcze przede wszystkim boreliozy . Ze względu na specyficzne i rozciągnięte w czasie objawy , wiele przypadków może być zgłoszonych ze znacznym opóźnieniem. Przeciwno boreliozie nie ma szczepionki. Dlatego warto jest w dbałości o swoje zdrowie poszukiwać informacji o możliwych sposobach uniknięcia zakażenia (właściwy strój podczas spacerów po lesie, łąkach). W analizowanym okresie(tj.2010-2016) rejestrowano odpowiednio 50, 41,27,65,81,49,98. przypadków zachorowań na boreliozę .

Zakażenia wywołane przez hantawirusy

Rezerwuarem drobnoustrojów są dziko żyjące gryzonie. Do zakażenia człowieka dochodzi w drodze inhalacji powietrza skażonego drobinami kurzu zawierającego wirusy pochodzące z wydzielin i wydaliny gryzoni. Za główne czynniki narażenia na zakażenie hantawirusami uważa się: pracę w ogrodzie, polu, lesie, w obejściu domu, który jest usytuowany do 100 m od pola, czy lasu; sprzątanie piwnic, strychów, pomieszczeń gospodarczych, remonty drewnianych domów. Na przestrzeni omawianego okresu rejestrowano w 2011-2 , 2012- 1, 2014-2 przypadki, 2016-1 przypadek.

Sprawdzonej diagnostyką w kierunku powyższych zakażeń wykonuje akredytowane Laboratorium WSSE w Rzeszowie dla całej Polski.

Gruźlica.

W 2013 roku zarejestrowano 19 przypadków zachorowań na gruźlicę, 2014- 21, w 2015 –12 przypadków, a w 2016 – 13. Środowiska domowe osób chorych są objęte nadzorem epidemiologicznym. Swoistą metodą zapobiegania gruźlicy są stosowane od 1980r szczepienia obowiązkowe BCG wykonywane u noworodków najpóźniej w ciągu 24 h od urodzenia.

SZCZEPIENIA OCHRONNE JAKO ELEMENT ZWALCZANIA CHORÓB ZAKAŹNYCH

Bardzo ważnym elementem profilaktyki chorób zakaźnych są szczepienia ochronne. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny monitoruje wykonawstwo szczepień ochronnych poprzez kontrolę świadczeniodawców wykonujących, w ramach podstawowej opieki zdrowotnej, usługi profilaktyczne w tym szczepienia ochronne oraz prawidłową gospodarkę preparatami szczepionkowymi z zachowaniem łańcucha chłodniczego. Obowiązkiem szczepień ochronnych objętych jest 13 chorób zakaźnych. Są to: błonica, gruźlica, inwazyjne zakażenie *Haemophilus influenzae* typu b, *Streptococcus pneumoniae*, krztusiec, nagminne zakażenie przyusznic (świnka), odra, ospa wietrzna, ostre nagminne porażenie dziecięce (poliomyelitis), różyczka, tężec, wirusowe zapalenie wątroby typu B oraz wścieklizna.

Warunkiem utrzymania korzystnej sytuacji epidemiologicznej jest uzyskanie wysokiego odsetka zaszczepionych dzieci do drugiego roku życia, które przedstawiało się w Powiecie Brzozowskim następująco:

-szczepienie przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typ - 99,68 %

-szczepienie przeciwko (błonica tężec krztusiec) DTP - 99,69 %

-szczepienie przeciwko POLIO - 99,68 %

-szczepienie przeciwko odrze, śwince i różyczce - 95,99 %

-szczepienie przeciwko *haemophilus influenzae* typ b - 99,68 %

Tabela nr 2. Poniższa tabela przedstawia szczepienia przeciw grypie w roku 2016 % zaszczepionych.

Szczepienie p/ grypie	Wiek (przedział wiekowy)						% zaszczepionych
		0-4	5-14	15-64	65 i powyżej	Razem	
	Powiat brzozowski	9	37	560	652	1258	1,9 %

STAN SANITARNY PODMIOTÓW WYKONUJACYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

Na terenie powiatu Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi nadzór nad 145 podmiotami wykonującymi działalność leczniczą. W 2016 r. poddano kontroli 127 obiektów. Oceniając stan sanitarny w/w obiektów szczególną uwagę zwracano na:

1. Zaopatrzenie w bieżącą zimną i ciepłą wodę.
2. Odprowadzanie ścieków.
3. Warunki sanitarno-techniczne pomieszczeń i ich funkcjonalność.
4. Zaopatrzenie w środki dezynfekcyjne, ich stosowanie oraz opracowanie i wdrożenie obowiązujących procedur.
5. Sterylizację narzędzi, sprzętu i materiałów medycznych.
6. Utrzymanie bieżącej czystości i porządku w obiekcie i terenu wokół niego.
7. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi.
8. Postępowanie z bielizną czystą i brudną.
9. Dokumentację przeglądów instalacji wentylacji i klimatyzacji.
10. Dokumentację w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

Ad. 1. Zaopatrzenie w bieżącą zimną i ciepłą wodę.

W grupie podmiotów leczniczych 34 obiekty zaopatrywane są w wodę z wodociągów sieciowych, w pozostałych przypadkach z własnych indywidualnych ujęć podziemnych. Podmioty prowadzące działalność leczniczą w ramach praktyki zawodowej w 15 przypadkach

zaopatrywane są z własnych studni, w pozostałych przypadkach to wodociąg sieciowy. Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych zwracano uwagę na stałe utrzymywanie temperatury wody powyżej 55°C, by zapobiec możliwości zasiedlenia wewnętrznej sieci wodociągowej bakteriami z rodzaju Legionella.

Ad. 2. Odprowadzanie ścieków.

W obiektach nie stwierdzono zaniedbań w zakresie gospodarki ściekowej. W grupie podmiotów leczniczych - 60 odprowadza ścieki do kanalizacji sanitarnej, 12 do osadników bezodpływowych i 3 posiada własną oczyszczalnię. W grupie obiektów prowadzących działalność leczniczą w ramach praktyki zawodowej - 48 odprowadza nieczystości do kanalizacji sanitarnej, 3 do osadników bezodpływowych i 2 do własnych oczyszczalni.

Ad. 3. Warunki sanitarno-techniczne pomieszczeń i ich funkcjonalność.

W stanie prawnym obowiązującym w 2016 r. przy sprawowaniu nadzoru nad stanem sanitarno-technicznym podmiotów leczniczych Państwowa Inspekcja Sanitarna uwzględniała wymagania ujęte w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 22 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. Podmioty wykonujące działalność leczniczą udzielające ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych zlokalizowane są w samodzielnych budynkach, w całkowitej izolacji podmiotu wykonującego działalność leczniczą od innych użytkowników w budynkach użyteczności publicznej, z wyłączeniem węzłów komunikacyjnych nie będących komunikacją wewnętrzną. Właścicielami lokali przeznaczonych na podmioty wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne są zazwyczaj wspomniane podmioty wykonujące działalność leczniczą ambulatoryjną. W 2-ch przypadkach stwierdzono zły stan techniczno-sanitarny pomieszczeń. Prowadzono 2 postępowania administracyjne: NZOZ Krzemienna z siedzibą w Dydni- Punkt Lekarski w Witryłowie 20 oraz Gabinet Fizjoterapii Aneta Czopik 36-221 Blizne 471.

W obu przypadkach wydano decyzję opłatową oraz decyzję nakazującą usunięcie nieprawidłowości. Kontrola sprawdzająca w wyżej wymienionych obiektach wykazała wykonanie decyzji. W wyniku prowadzenia postępowania administracyjnego usunięto nieprawidłowości.

Ad. 4. Zaopatrzenie w środki dezynfekcyjne, ich stosowanie oraz opracowanie i wdrożenie obowiązujących procedur.

W podmiotach wykonujących działalność leczniczą zwracano szczególną uwagę na asortyment posiadanych środków myjąco - dezynfekcyjnych do mycia i dezynfekcji narzędzi oraz sprzętu medycznego, pod względem spektrum ich działania oraz bezpieczeństwa, stwierdzono wystarczającą ilość środków sprzętu medycznego, narzędzi, pomieszczeń oraz wystarczającą ilość indywidualnych środków ochrony osobistej. Nadzorowane podmioty lecznicze pracują w oparciu o procedury dotyczące sporządzania, stosowania i właściwości doboru preparatów dezynfekcyjnych. Zarówno dobór i stężenie roztworów środków dezynfekcyjnych jak i czas dezynfekcji prowadzone zgodnie z zaleceniami ich producentów. Sprzątanie i dezynfekcja pomieszczeń podmiotów odbywa się przez zatrudniony personel po zakończonych przyjęciach pacjentów oraz wg potrzeb. W 11 obiektach sprząta firma. Mycie i dezynfekcja sprzętu wyposażeniowego prowadzone wg odrębnych procedur.

Ad. 5. Sterylizacja narzędzi, sprzętu i materiałów medycznych.

Na terenie powiatu 3 podmioty lecznicze (przychodnie, poradnie, ośrodki) korzystają z usług Centralnej Sterylizatorni Szpitala Specjalistycznego w Brzozowie (dotyczy głównie szpatulek) w 33 podmiotach sterylizacja prowadzona we własnym zakresie. Pozostałe podmioty lecznicze stosują wyłącznie sprzęt jednorazowego użytku.

Nadzorowane placówki prowadzą systematyczną kontrolę wewnętrzną procesów sterylizacji wskaźnikami biologicznymi (Sporal A, 3M Atestt) i wskaźnikami chemicznymi zintegrowanymi klasy: V i IV (SPS Steam Indicator Strip.). Archiwizacja wyników oraz

dokumentowanie procesów dekontaminacji prowadzona prawidłowo we wszystkich podmiotach.

Ad. 6. Utrzymanie bieżącej czystości i porządku w obiekcie i terenu wokół niego.

Utrzymanie czystości i porządku w podmiotach działalności leczniczej z rodzaju ambulatoryjne świadczenia zdrowotne jest prowadzone przez personel medyczny lub pracowników firmy usługowo- sprzątającej. W większości placówek do mycia i sprzątania wykorzystywane są wózki do zmywania powierzchni podłóg z dostateczną ilością wymiennych wsadów myjących oraz wiadra- mopy, ściereczki oznakowane i wydzielone do poszczególnych pomieszczeń.

Ad. 7. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2016 r. sprawowały nadzór sanitarny nad postępowaniem z odpadami medycznymi w ramach realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego.

Kontrole objęły 89 obiektów , które wytwarzają odpady medyczne. Placówki mają opracowane i wdrożone procedury oparte na przepisach prawnych. Odpady są prawidłowo segregowane, gromadzone, oznakowane, transportowane i przechowywane. Stosowane są pojemniki lub worki koloru czerwonego umieszczane w pojemnikach wielorazowego użycia lub stelażach. Pracownik przenosi ręcznie transportowe pojemniki zamykane z zachowaniem należytej ostrożności i higieny przy użyciu środków ochrony indywidualnej (fartuch, rękawice ochronne, obuwie). Przechowywanie odpadów medycznych odbywa się w lodówkach usytuowanych w pomieszczeniach porządkowych, sporadycznie w pomieszczeniu kotłowni. Miejscem mycia i dezynfekcji pojemników transportowych są pomieszczenia porządkowe. Odpady odbierane przez Firmę „EKO-TOP” w Rzeszowie, „KOBOST” w Woli Rzędzińskiej, Małopolską Kolumnę Transportu Sanitarnego w Tarnowie i Firmę MAX-MED Krosno ul. Szklarska 1/44. Odbiór odpadów medycznych oraz ich utylizacja udokumentowane . Nie odnotowano zaniedbań w postępowaniu z odpadami komunalnymi na podległym terenie. Każdy obiekt posiada umowę na odbiór odpadów komunalnych z firmą posiadającą wymagane zezwolenie. Kontenery i pojemniki opróżniane są zgodnie z umową.

Ad. 8. Postępowanie z bielizną czystą i brudną.

Placówki posiadają wydzielone, oznakowane pojemniki do przetrzymywania bielizny brudnej wyłożone wsadami z worków 1 x użytku i usytuowane w pomieszczeniach porządkowych bądź w pomieszczeniach szatni. Czysta bielizna przetrzymywana w wydzielonych szafkach. W większości stosowana jest bielizna jednorazowego użytku typu: prześcieradła, podkłady, serwety, parawany oraz fartuchy.

Bielizna zwłaszcza odzież ochronna prana jest w pralni szpitalnej: Szpitala Specjalistycznego POO Brzozów ul. Ks. J. Bielawskiego 18 i Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego Krosno ul. Korczyńska 57, bądź pralni P.H.U. „ARDAN” Artur Lisowski Brzozów, ul. Bohaterów II Wojny Światowej. Natomiast fartuchy z części gabinetów indywidualnych praktyk lekarskich prane są we własnym zakresie, w wydzielonych pralkach, znajdujących się w pomieszczeniach placówki.

Ad. 9. Dokumentacja przeglądów instalacji wentylacji i klimatyzacji.

Pomieszczenia podmiotów leczniczych posiadają wentylację grawitacyjną. Część obiektów zwłaszcza w pomieszczeniach WC posiada zainstalowane wentylatory mechaniczne połączone z wyłącznikiem światła. Dwie placówki posiadają klimatyzację. Procedury mycia i sprzątania pomieszczeń zawierają zapisy dotyczące kratek wentylacyjnych . Podczas kontroli przedkładane są do wglądu protokoły z przeprowadzanego przeglądu kominiarskiego oraz czyszczenia i dezynfekcji klimatyzacji.

Ad. 10. Dokumentacja w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

Wszystkie skontrolowane podmioty lecznicze prowadzą kontrole wewnętrzne oraz dokumentację w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. W nadzorowanych obiektach w toku kontroli oceniono zakres, sposób i częstotliwość prowadzenia kontroli wewnętrznej, w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. W wyniku dokonanej analizy protokołów i raportów z kontroli wewnętrznej nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto wydano ogółem 6 opinii sanitarnych, 4 decyzje do organów rejestrujących. Przeprowadzono: 59 kontroli w zakresie nadzoru nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych, 136 kontrole stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń i 2 kontrole sprawdzające wykonanie obowiązków nałożonych decyzjami.

Inspekcja Sanitarna prowadzi nadzór sanitarny Szpitala Specjalistycznego Podkarpackiego Ośrodka Onkologicznego zakresie działalności przeciwepidemicznej w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa sanitarnego tj. w przypadku wystąpienia choroby zakaźnej czy zakażenia, wystąpienia zbiorowych zatruć/zakażeń pokarmowych, wystąpienia ognisk epidemicznych oraz w zakresie nadzoru nad realizacją szczepień ochronnych.

STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I MATERIAŁÓW DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ

1. Zakres nadzoru sanitarnego

Do zadań PPIS w Brzozowie w zakresie bieżącego nadzoru sanitarnego nad środkami spożywczymi i przedmiotami użytku należy między innymi :

- nadzór sanitarny nad warunkami produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności oraz warunkami żywienia zbiorowego,
- nadzór nad warunkami produkcji i obrotu materiałami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością i kosmetykami,
- udział w systemie wczesnego ostrzegania o produktach niebezpiecznych dla zdrowia i życia ludzi (RASFF) oraz w systemie wczesnego powiadamiania i informowania o kosmetykach nie spełniających wymogów w zakresie zdrowotnym (RAPEX),
- zatwierdzanie i udział w odbiorach zakładów produkujących i wprowadzających do obrotu środki spożywcze.

W 2016r. skontrolowano 340 obiektów żywieniowo – żywnościowych, w których przeprowadzono ogółem 386 kontroli.

Nadzorem sanitarnym objęto 29 obiektów produkcji żywności, 3 obiekty produkcji pierwotnej, 305 obiektów obrotu żywnością i zakładów żywienia zbiorowego(43 obiekty żywienia zbiorowego otwartego – restauracje i zakłady małej gastronomii, 45 obiektów żywienia zbiorowego zamkniętego - żywienie w domach opieki społecznej, stołówki szkolne i przedszkolne), 2 zakłady produkcji materiałów do kontaktu z żywnością i 1 obiekt obrotu materiałami do kontaktu z żywnością.

2.Ogólna ocena obiektów żywności i żywienia.

W obiektach żywności i żywienia wydano ogółem 73 decyzje merytoryczne, w tym: 7 decyzji nakazowych dotyczących poprawy stanu techniczno- sanitarnego obiektów, 1 decyzję nakazową dotyczącą wycofania z obrotu środka spożywczego niewłaściwej jakości - zgłoszonego w ramach RASFF, 1 decyzję wstrzymania działalności w obiekcie w zakresie sprzedaży lodów z automatu, 21 decyzji zatwierdzających, 20 decyzji opłatowych). Za uchybienia w zakresie stanu sanitarnego nałożono 7 mandatów na kwotę 1100 zł.

Kontrole w okresie letnim w powyższych obiektach przeprowadzano również w dni wolne od pracy i godzinach popołudniowych. W jednym przypadku stwierdzono uchybienia z zakresu stanu sanitarnego w obiekcie. Odpowiedzialną za ten stan osobę ukarano mandatem karnym.

3.Stan sanitarny środków transportu żywności i ruchomych punktów sprzedaży.

Podczas kontroli środków transportu żywności i ruchomych punktów sprzedaży w jednym przypadku stwierdzono, że prowadzona działalność (w zakresie produkcji i sprzedaży lodów z automatu) była niezgodna z decyzją zatwierdzającą wydaną przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brzozowie. Sporządzono wniosek o wymierzenie kary pieniężnej na podstawie art. 104 w związku z art. 103 ust.1 pkt 5 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia do Podkarpacki Państwowy Wojewódzki Inspektora Sanitarnego. Ponadto podczas przeprowadzonej kontroli stwierdzono również inne uchybienia które dotyczyły między innymi stanu sanitarnego zakładu, stanu techniczno- sanitarnego urządzeń do przechowywania żywności, zapewnienia odzieży ochronnej dla personelu. Za uchybienia dotyczące bieżącego stanu sanitarno-porządkowego na obecnego w czasie kontroli pracownika nałożono grzywnę w postaci mandatu karnego.

Zakłady produkujące żywność posiadają na ogół własne środki transportu. Niektóre zakłady korzystają z usług firm transportowych.

4. Jakość zdrowotna środków spożywczych.

W ramach urzędowej kontroli i monitoringu w celu przeprowadzenia badań / metali, zanieczyszczeń mikrobiologicznych, substancji dodatkowych, skażeń promieniotwórczych, ocen organoleptycznych oraz znakowania, pobrano próbki żywności/ mięsa i przetworów mięsnych, mleka i przetworów mlecznych, wyrobów cukierniczych, owoców, warzyw i ich przetworów, ziół, przypraw, suplementów diety/. Ogółem pobrano 225 próbek żywności. Produkty te nie były kwestionowane.

4.1. Znakowanie środków spożywczych.

Próbki żywności pobierane do badań laboratoryjnych oceniane są m.in. w kierunku zgodności znakowania z obowiązującymi przepisami.

W 2016r. pobrane próbki nie były w tym zakresie zakwestionowane.

Ponadto podczas bieżącego nadzoru sanitarnego w obiektach żywnościowych nie stwierdzono w tym względzie nieprawidłowości.

4.2. Badanie żywności w kierunku obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO)

W 2016r. nie pobierano próbek żywności w kierunku obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych.

Zagadnienie to ujęte zostało w ramach nadzoru nad zakładami produkcyjnymi.

Nie stwierdzono w tym temacie nieprawidłowości.

4.3 System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF

RASFF jest systemem służącym do wymiany informacji, pomiędzy organami urzędowej kontroli, o żywności, paszy i materiałach do kontaktu z żywnością, potencjalnie niebezpiecznych dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska i działaniach następczych prowadzonych w wyniku zidentyfikowania takich produktów.

Na terenie powiatu brzozowskiego w systemie RASFF wycofano z obrotu handlowego środek spożywczy : „rodzynki suszone Kresto” ze względu na stwierdzenie w nich przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A (OTA) tj. 26,6 +/-7,18 µg/kg. Dopuszczalny poziom ochratoksyny A(OTA) dla tego wyrobu nie może wynosić więcej niż 10 µg/kg.

5. Jakość zdrowotna materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków.

Nadzór sanitarny nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami obejmuje zarówno sanitarno-higieniczne warunki produkcji, jak i bezpieczeństwo zdrowotne tych produktów. W kontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2016r. nie pobierano do badań laboratoryjnych próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością i kosmetyków.

W roku 2016 w ramach unijnego Systemu Wczesnego Ostrzegania o Produktach Niebezpiecznych (RAPEX) nie otrzymano powiadomień dotyczących kosmetyków uznanych za stwarzające zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów.

6. Ocena sposobu żywienia

W 2016r. zostało przeprowadzonych 17 kontroli w stołówkach przedszkolnych, 18 kontroli w stołówkach szkolnych, 3 kontrole w domach opieki społecznej.

Podczas czynności kontrolnych poddano ocenie jadłospisy dekadowe w tych obiektach oraz grupy środków spożywczych pod kątem spełnienia wymogów rozporządzenia dotyczącego środków spożywczych stosowanych w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty. Przeprowadzone oceny nie wykazały rażących uchybień, które by skutkowały wydaniem decyzji administracyjnych. Zwrócono uwagę na konieczność zwiększenia spożycia ciemnego pieczywa, kasz, mleka i produktów mlecznych oraz owoców i warzyw, zwłaszcza w postaci surowej.

7. Jakość zdrowotna suplementów diety

Pobrane do badania w celu dokonania analiz laboratoryjnych i oceny znakowania suplementy diety nie były kwestionowane.

Prowadzone kontrole obejmujące zagadnienia dotyczące poprawności prezentacji i reklamy oferowanych do sprzedaży produktów spożywczych (suplementy diety, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego) w jednym przypadku wykazały nieprawidłowości. W związku ze stwierdzonymi w tym względzie uchybieniami dotyczącymi nieprzestrzeganiem przepisów prowadzone jest postępowanie.

8. Podsumowanie

Stan sanitarny zakładów żywności i żywienia ulega poprawie. W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w dalszym ciągu będzie kontynuowany nadzór sanitarny szczególnie w zakresie:

- zachowania łańcucha chłodniczego na całej drodze od surowca do gotowego produktu wydawanego konsumentom, co ma szczególne znaczenie w przypadku środków spożywczych łatwo psujących się,
- zachowania higieny osobistej i higieny miejsca pracy,
- identyfikowalności surowców i produktów,
- stosowania prawidłowych procesów mycia i dezynfekcji,
- wdrażania i skutecznego stosowania systemów kontroli wewnętrznej w obiektach żywności i żywienia – zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP (wraz z niezbędną dokumentacją),
- stosowania substancji dodatkowych.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Państwowa Inspekcja Sanitarna w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego dokonywała analizy projektowanych działań planistycznych, inwestycyjnych i systemowo-organizacyjnych odnoszących się do obszarów gmin, powiatów, rozwiązań techniczno-budowlanych obiektów i infrastruktury oraz technologicznych różnych procesów, pod kątem wpływu ww. przedsięwzięć na zdrowie i życie ludzi.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, działając w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dokonywały uzgodnień dotyczących zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektów dokumentów strategicznych, tj.

- projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.
- oceny ww. projektów dokumentów wraz z prognozami oddziaływania na środowisko.

W roku 2016 wydano 5 opinii dotyczących projektów dokumentów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zaopiniowano Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego dla terenów położonych wzdłuż rzeki San, w gminie Nozdrzec. Obecnie w obrębie terenów objętych projektami Planów znajdują się stawy, które powstały w ramach prac rekultywacyjnych. Proces rekultywacji nie jest zakończony, gdyż trwa jeszcze eksploatacja kruszywa.

W postępowaniu dotyczącym oceny oddziaływania przedsięwzięć kwalifikowanych do mogących znacząco oddziaływać na środowisko, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej uczestniczyły wydając opinie:

- w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko,
- w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko, przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2016 roku wydano ogółem 14 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W dwóch przypadkach stwierdzono potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz określono zakres raportu. Przedsięwzięcia, dla których zobowiązano inwestora do sporządzenia raportu, to : „Budowa oczyszczalni ścieków komunalnych dla aglomeracji Przysietnica i Brzozów” oraz „Budowa stacjonarnego punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych na działce numer 58/17 przy ul. Bohaterów II Wojny Światowej w miejscowości Brzozów ”. Brak potrzeby sporządzenia raportu orzeczono m. innymi dla inwestycji związanych z przebudową istniejących dróg, budowy sieci wodociągowych.

Wydano 2 opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Opinie dotyczyły budowy stacjonarnego punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych w miejscowości Brzozów oraz budowy i podłączenia do sieci S/N farmy fotowoltaicznej w miejscowości Wydrna gm. Dydnia oraz Izdebki w gm. Nozdrzec.

Zaopiniowano pozytywnie 4 dokumentacje projektowe. Do większej inwestycji zaopiniowanej w roku 2016 zaliczyć można dokumentację projektową dotyczącą budowy oczyszczalni ścieków w miejscowości Nozdrzec.

Uczestniczo w dopuszczeniu do użytkowania 16 obiektów budowlanych w trybie art . 56 Prawo Budowlane . Do większych obiektów przekazanych do użytkowania zaliczyć można:

- Budynek użyteczności publicznej zakresie usług medycznych w Haczowie
- Budynek handlowo-usługowy położony na działce nr 1801 w Domaradzu
- Kaplica cmentarna z kostnicą na cmentarzu parafialnym w Starej Wsi.

Przeprowadzono 46 oględzin w obiektach. Oględziny obiektów związane były z ich dopuszczeniem do użytkowania, decyzji zatwierdzających obiekty żywieniowe, oględziny nowych zakładów fryzjerskich, kosmetycznych , gabinetów fizjoterapii.

Na wniosek stron, wydano 6 wstępnych opinii dotyczących pomieszczeń zakładów fryzjerskich, kosmetycznych i gabinetu fizjoterapii, 3 opinie dotyczące pomieszczeń w których odbywać się będą zajęcia przedszkolne , 2 opinie dla aptek , 1 opinię dla punktu aptecznego oraz 1 opinię dla sklepu zielarskiego.

W roku 2016 liczba zajętych stanowisk , łącznie z oględzinami oraz uczestnictwem w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych, wydanymi decyzjami wyniosła 131 (w roku 2015 - 141).

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest ściśle związana z liczbą przedsięwzięć planowanych i zrealizowanych na nadzorowanym terenie.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W 2016 r. przeprowadzono 198 kontroli stanu sanitarno-technicznego w obiektach użyteczności publicznej. Kontrolą objęto:

1. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej i inne zakłady, w których są świadczone więcej niż jedna z usług.

Obowiązkiem pracodawców i pracowników zakładów fryzjerskich, kosmetycznych jest utrzymywanie pomieszczeń i ich wyposażenia w nienagannym stanie sanitarno-porządkowym, właściwego postępowania z odzieżą wierzchnią zarówno personelu jak i klientów, stosowania odzieży ochronnej, odpowiedniego postępowania z bielizną czystą i brudną, stosowania narzędzi i urządzeń sprawnych technicznie, czystych i dezynfekowanych oraz sterylizowanych w przypadku narzędzi powodujących naruszenie ciągłości tkanek.

Zakłady kosmetyczne prowadzące zabiegi naruszające ciągłość tkanki wytwarzają odpady medyczne o kodzie 180103 w niewielkich ilościach, które gromadzone są w typowych pojemnikach. Przechowywane są w przenośnych, małych urządzeniach chłodniczych. Umowy na odbiór odpadów podpisane są z „EKO-TOP”, „KOBOST”, „Serwimed Sp. z o.o. Dębica. Sterylizacja narzędzi prowadzona jest w 2 zakładach przez właścicielki we własnych sterylizatorach, pozostałe zakłady korzystają z usług sterylizatorni Szpitala w Brzozowie lub w Sanoku. Wydano 2 opinie sanitarne dotyczące procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi stosowanych w zakładach kosmetycznych, w których prowadzone są czynności, w trakcie wykonywania których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, w tym jedna dotyczyła zakładu mobilnego.

2. Hotele i inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie.

W obiektach tych przeprowadzono 15 kontroli sanitarnych, które obejmowały m. in. : zaopatrzenie w bieżącą wodę ciepłą i zimną, gospodarkę ściekową i gospodarkę odpadami, postępowanie z czystą i brudną bielizną, zaopatrzenie w środki czystości i dezynfekcyjne, funkcjonowanie instalacji wentylacyjnej i klimatyzacji, dokumentację zdrowotną pracowników, stan sanitarno-higieniczny wokół budynków. W roku sprawozdawczym zlikwidowano Ośrodek Wypoczynku Świątecznego w Nozdrzu.

3. Ustępy publiczne.

W ewidencji szalety miejskie w dostatecznym stanie sanitarno-technicznym.

4. Pływalnie.

Państwowa Inspekcja Sanitarna dokonuje sprawdzenia warunków higieniczno-sanitarnych i stanu technicznego hali basenowej, zaplecza technicznego oraz pomieszczeń higieniczno-sanitarnych. Na terenie powiatu znajduje się pływalnia odkryta oraz 2 pływalnie kryte, których stan sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń.

5. Jednostki pomocy społecznej.

W ewidencji 3 obiekty dziennego pobytu dla osób z zaburzeniami psychicznymi utrzymane w dobrym stanie sanitarnym i technicznym.

6. Dworzec autobusowy.

W ewidencji 1 obiekt w dobrym stanie sanitarnym i technicznym.

7. Obiekty komunikacji publicznej.

Skontrolowano 3 autobusy komunikacji publicznej. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

8. Tereny rekreacyjne jak piaskownice i parki.

W ewidencji 18 piaskownic zlokalizowanych na terenie spółdzielni mieszkaniowych lub w parkach. Przed rozpoczęciem sezonu letniego oraz w trakcie trwania dokonywano wymiany piasku. Każda piaskownica posiada plandeki uniemożliwiające zanieczyszczenie przez zwierzęta. Przeprowadzono 74 kontrole sanitarne.

9. Inne obiekty użyteczności publicznej.

Do tej grupy należą: trasy turystyczne wraz z przystankami, parkingi i ulice, stadion, osiedla mieszkaniowe, obiekty kulturalne jak: kina, domy kultury oraz pralnie. Przystanki

autobusowe kontrolowane są przy trasach turystycznych. Prowadzono postępowanie administracyjne w pralni z uwagi na zaniżony stan techniczno-sanitarny tzw. części brudnej pralni. Wydano decyzję nakazującą usunięcie nieprawidłowości z terminem do 31.03.2017r. oraz decyzję o ustaleniu opłaty. Przeprowadzono 16 kontroli sanitarnych.

10.Cmentarze, domy przedpogrzebowe i samochody do przewozu zwłok i szczątków ludzkich.

W ewidencji znajdują się 2 cmentarze i 1 dom przedpogrzebowy utrzymane w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Z objętych nadzorem 8 samochodów do przewozu zwłok i szczątków ludzkich, w jednym przypadku stwierdzono przeterminowane środki dezynfekcyjne. Wydane zalecenia zostały wykonane, co potwierdziła kontrola sprawdzająca. Wydano decyzję o ustaleniu opłaty.

11.Inne działania ustawowe.

W ramach działań ustawowych wydano 29 decyzji dot. ekshumacji zwłok i szczątków, 1 decyzję dot. wywozu zwłok za granicę oraz 5 postanowień dot. przywozu zwłok z zagranicy, 12 opinii dot. zmian w regulaminie utrzymania czystości i porządku w gminie i zakresu częstotliwości odbierania odpadów komunalnych oraz 1 opinię dot. imprezy masowej.

Ponadto przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych związanych z interwencją osób.

JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

Jakość wody przeznaczonej do spożycia powinna odpowiadać wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2015 r., poz. 1989). Przeprowadzono 9 kontroli sanitarnych, 46 kontroli jakości wody, pobrano do badania 95 próbek wody w ramach monitoringu i 116 próbek w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez zarządzających wodociągami. Wydano ogółem 12 decyzji administracyjnych dot. poprawy jakości wody, kwestionowanych wyników badania wody ocen przydatności wody do spożycia i ocen higienicznych dotyczących materiałów i wyrobów przeznaczonych do uzdatniania i dystrybucji wody.

Zaopatrzenie ludności w wodę

Woda wykorzystywana do zbiorowego zaopatrzenia ludności na terenie powiatu pochodzi z ujęć podziemnych i w jednym przypadku z ujęcia mieszanego tj. ujęcia podziemnego i powierzchniowego. W zależności od ilości produkowanej wody w powiecie objętych jest nadzorem: 7 wodociągów $< 100 \text{ m}^3/\text{d}$, wodociąg $> 100 \text{ m}^3/\text{d}$ i wodociąg $> 1000 \text{ m}^3/\text{d}$. Ze zbiorowego systemu zaopatrzenia w wodę do spożycia korzysta ok. 12 945 osób powiatu brzozowskiego. Pozostała część ludności zaopatruje się w wodę z ujęć indywidualnych tzw. studni przydomowych.

Analiza przekroczeń wskaźników mikrobiologicznych

W roku sprawozdawczym wystąpiło zanieczyszczenie mikrobiologiczne na wodociągach:

- wodociąg $< 100 \text{ m}^3/\text{d}$ Jasienica-ogólna liczba mikroorganizmów w $22 \pm 2^\circ\text{C}$ po 72h > 300 jtk/1 ml.
- wodociąg $< 100 \text{ m}^3/\text{d}$ Izdebki - ogólna liczba mikroorganizmów w $22 \pm 2^\circ\text{C}$ po 72h > 300 jtk/1 ml.
- wodociąg $> 100 \text{ m}^3/\text{d}$ Blizne - obecność bakterii grupy coli w ilości 12
- wodociąg $> 1000 \text{ m}^3/\text{d}$ Brzozów Jakła Wielka – kwestionowano 3 próbki wody, w których stwierdzono obecność *Clostridium perfringens* (łącznie ze sporami) w ilości 1 jtk/100 ml, 2 jtk/100 ml i 7 jtk/100 ml. PPIS w Brzozowie wydał decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia przez ludzi, nakazał podjęcie działań naprawczych mających na celu doprowadzenie wody z wodociągu do wymagań przepisów rozporządzenia i zapewnienie odbiorcom wody z przedmiotowego wodociągu wody zdatnej do spożycia dowożonej z bezpiecznego źródła lub w opakowaniach jednostkowych, spełniającą

wymagania stawiane wodzie do spożycia. Wystosowano komunikat dla odbiorców dot. jakości wody oraz pismo do Burmistrza Brzozowa.

Podjęte działania naprawcze skutkowały poprawą jakości wody co potwierdziły badania kontrolne pobranych próbek. Efektywność tych działań potwierdza brak epidemii chorób wywołanych złą jakością wody.

Analiza przekroczeń wybranych parametrów fizykochemicznych

W 2016 r. wahania w jakości wody w zakresie fizykochemii wystąpiły na wodociągach: wodociąg < 100 m³/d Osiedle Mieszkaniowe Haczów - twardość, sól, mangan

wodociąg < 100 m³/d Osiedle Mieszkaniowe Trześniów – mangan

wodociąg < 100 m³/d Jasienica Rosielna – żelazo

wodociąg < 100 m³/d Izdebki - amonowy jon

wodociąg < 100 m³/d Domaradz Poręby- mangan, amonowy jon, twardość, sól.

Wodociąg > 1000 m³/d Brzozów Jakła Wielka- mętność

Podjęcie działań naprawczych przez zakłady wodociągowe doprowadzało do poprawy jakości wody.

Postępowanie administracyjne rozpoczęto w wodociągu Izdebki, w którym przeprowadzone badanie wody wykazało, przekroczenie wartości amonowego jonu – 0,86 mg/l. PPIS w Brzozowie stwierdził warunkową przydatność wody do spożycia, określił dopuszczalną wartość dla jonu amonowego – 0,9 mg/l i nakazał równocześnie doprowadzenie jakości wody z przedmiotowego wodociągu w zakresie amonowego jonu do wymagań przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz.1989) w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji. Termin realizacji upływa 28.01.2017 r.

Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń suw, remonty, modernizacje

W przypadku wodociągu Brzozów z uwagi na zaniżony stan techniczny pomieszczeń budynku przepompowni (brudne, zniszczone powierzchnie ścian i sufitów oraz niemalowane obszary ścian (szpalety) wokół drzwi i okien (po wymianie stolarki). Wszczęte postępowanie administracyjne będzie kontynuowane w 2017 r.

JAKOŚĆ WODY NA PŁYWALNIACH

Wymagania, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. Zarządzający pływalniami rozpoczęli w II półroczu badania wody w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z uzgodnionym z PPIS w Brzozowie harmonogramem z częstotliwością określoną w w/w rozporządzeniu. Wyniki badań laboratoryjnych przedkładane są do wglądu PPIS w Brzozowie. W pływalniach krytych kwestionowano próbki wody w zakresie mikrobiologicznym: w niecce basenowej (2 x - obecność ogólnej liczby mikroorganizmów > 300 jtk/1ml oraz obecność pseudomonas aeruginosa w ilości 29 jtk/100 ml), woda wprowadzana do niecki basenowej z systemu cyrkulacji (2 x obecność ogólnej liczby mikroorganizmów), jakuzzi (obecność pseudomonas aeruginosa). W wyniku stwierdzenia obecności pseudomonas aeruginosa lub obecności ogólnej liczby mikroorganizmów wstrzymywano korzystanie z niecki basenowej lub jakuzzi. Podjęte działania naprawcze skutkowały poprawą jakości wody, co potwierdzały badania kontrolne próbek wody.

Na terenie powiatu brak kąpielisk.

NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNO-HIGIENICZNYMI ŚRODOWISKA PRACY I CHEMIKALIAM.

Bieżący nadzór sanitarny sprawowany przez pion higieny pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmował kontrolę przestrzegania przepisów m. in. z zakresu: bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych

dla zdrowia w środowisku pracy, przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich, występowania substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy, występowania szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy, produktów biobójczych, detergentów oraz prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3, a także oceny ryzyka zawodowego.

Plan pracy obejmował również program wieloletni, tj. ocenę przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest w ramach rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009–2032” oraz uczestnictwo w wybranych projektach: kontroli warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach produkujących artykuły spożywcze (kontynuacja zamierzenia z 2014 r.), kontroli warunków pracy i narażenia pracowników zatrudnionych w zakładach tworzyw sztucznych.

Pracownicy pionu nadzoru higieny pracy w 2016 r. przeprowadzili 155 kontroli sanitarnych, z których 97 były to kontrole wynikające z planu pracy zaś pozostałe to kontrole związane z prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi, kontrole tematyczne oraz dotyczące chorób zawodowych i nadzoru nad środkami zastępczymi.

Zakres przeprowadzanych kontroli planowych obejmował m. in. :

- nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami – 51 kontroli, w tym w 10 obiektach zajmujących się obrotem substancjami chemicznymi i ich mieszaninami oraz w 41 obiektach stosujących chemikalia,
- nadzór nad produktami biobójczymi – w 21 obiektach wprowadzających do obrotu produkty biobójcze oraz stosujących produkty biobójcze,
- nadzór w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy – 15 kontroli,
- nadzór nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy – 40 kontroli
- nadzór nad zakładami w których występuje narażenia zranienia przy wykonywaniu świadczeń zdrowotnych – 6 kontroli ,
- nadzór w zakresie środków zastępczych – 9 kontroli.

Skutkiem stwierdzanych nieprawidłowości było wydawanie decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie tych nieprawidłowości.

Łącznie wydano 89 decyzji administracyjnych, z których 46 to decyzje nakazowe zawierające 90 punktów nakazów m. in. w zakresie:

- badań i pomiarów czynników szkodliwych – 25 nakazów,
- oceny ryzyka zawodowego – 9 nakazów,
- przekroczonych normatywów stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia – 3 nakazy,
- czynników biologicznych w środowisku pracy – 5 nakazów
- substancji, mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy – 1 nakaz,
- dotyczące uzupełnienia rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia – 4 nakazy
- dotyczące wyposażenia stanowisk w ochrony osobiste – 2 nakazy,
- dotyczące stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń pracy lub socjalno - sanitarnych – 11 nakazów,
- dotyczące wycofania produktów biobójczych – 1 nakaz,
- dotyczące wyposażenia stanowisk w instrukcje BHP – 3 nakazy.
- dotyczące szkoleń bhp – 9 nakazów,

Wydano 2 decyzje z rygorem natychmiastowej wykonalności dotyczące odsunięcia pracowników od pracy z uwagi na brak wymaganych badań profilaktycznych.

Nakazy wykonywane były przez pracodawców w terminach, w związku z tym nie wydawano postanowień o nałożeniu grzywny celem przymuszenia do ich wykonania.

Nałożono dwa mandaty karny w wysokości 200 zł każdy za naganny stan sanitarny na terenie zakładu pracy.

Choroby zawodowe

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, realizując zadania dotyczące nadzoru nad zdrowotnymi warunkami środowiska pracy, prowadziły również postępowanie administracyjne w zakresie występowania chorób zawodowych.

PPIS w Brzozowie prowadzi postępowania wszczęte w latach ubiegłych, wpływające w roku bieżącym jak i postępowania pomocnicze w ramach współpracy z innymi Inspektorami Sanitarnymi oraz Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy.

W wyniku przeprowadzonych postępowań wyjaśniających i administracyjnych wydano 3 decyzje administracyjne, wszystkie o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Nie zanotowano odwołań od wydanych decyzji w przedmiocie chorób zawodowych.

W omawianym okresie dominowały choroby zakaźne lub pasożytnicze, do których zalicza się boreliozę przenoszona przez kleszcze.

Środki zastępcze

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje zadania w celu ochrony zdrowia ludzkiego, począwszy od października 2010 r. również w obszarze przeciwdziałania zagrożeniom życia lub zdrowia stwarzanym przez „dopalacze” – środki zastępcze.

W omawianym okresie przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brzozowie przeprowadzili 9 kontroli sanitarnych. Były to tzw. kontrole rozpoznawcze w wrywko wybranych punktach handlowych. Ponadto ciągły charakter ma również monitoring prowadzony w tym zakresie na terenie powiatu.

W chwili obecnej nie funkcjonują na terenie powiatu nielegalne punkty oferujące taką sprzedaż.

PPIS w Brzozowie dokonał przejęcia środków zastępczych przekazanych przez Policję podczas prowadzonych czynności.

Przedstawiciele PPIS w Brzozowie prowadzą zakrojoną na szeroką skalę akcję edukacyjną opartą na rozdawnictwie ulotek, prowadzeniu prelekcji i pogadanek o tej tematyce.

DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Głównym celem działań pionu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brzozowie jest kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych poprzez promowanie zdrowego stylu życia oraz informowanie o konsekwencjach zachowań ryzykownych dla zdrowia mieszkańców powiatu brzozowskiego. Cel ten realizowany był poprzez realizację programów, organizację kampanii i akcji w następujących obszarach:

1. Program Ograniczenia Następstw Zdrowotnych Palenia Tytoniu w ramach którego realizowane były programy edukacji antytytoniowej pt: „Czyste powietrze wokół nas- w roku szkolnym 2015/2016 programem objętych zostało 584 dzieci i 386 rodziców z 19 przedszkoli w powiecie, „Nie pal przy mnie proszę”- łącznie w roku szkolnym 2015/2016 w programie udział wzięło 252 uczniów klas II i III, a także 257 rodziców, „Znajdź właściwe rozwiązanie”- program objął swoim

zasięgiem uczniów 463 i 375 rodziców, "Bieg po zdrowie"- wdrożenie programu do 5 szkół podstawowych, oraz ogólnopolskie kampanie społeczne: "Światowy Dzień Bez Tytoniu"- objętych 5116 osób, „Rzuć Palenie Razem z Nami”- objętych 6070 osób.

2. Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV ukierunkowanego głównie na systematyczną edukację młodzieży oraz organizację kampanii społecznych skierowanych do wybranych grup społecznych w tym: program „Zawsze razem”- udział w programie wzięło 723 uczniów klas III z 14 szkół podstawowych i 227 rodziców.

„Zapobieganie HIV/AIDS oraz chorób przenoszonych drogą płciową. Edukacja młodzieży szkolnej” - wyedukowanych zostało 165 uczniów, „Światowy Dzień AIDS”- objętych 4036 osób, kampania pt; „Coś was łączy -Zrób test na HIV”- objętych 771 osób, „Mój Walenty jest The Best idzie ze mną zrobić test”- objętych 165 osób.

3. Program „Trzymaj formę” którego głównym celem jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Udział wzięło 578 uczniów z 28 gimnazjów i 66 uczniów z 3 szkół podstawowych

4. „Profilaktyczny Program w Zakresie Przeciwdziałania Uzależnieniu od Alkoholu, Tytoniu i innych środków psychoaktywnych” w tym dopalaczy pt: „ARS, czyli jak dbać o miłość”- w ramach programu objętych zostało 4176 osób oraz kampania pt; „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”- objętych zostało 11419 osób, kampania „Oddał to”- rozpropagowanie konkursu do młodzieży z 29 gimnazjów i 3 szkół średnich

W ramach prowadzonej profilaktyki realizowane i organizowane były również programy i kampanie prozdrowotne o zasięgu wojewódzkim i lokalnym ; „Wybierz życie pierwszy krok”- program realizowany wśród młodzieży z 3 szkół średnich –wyedukowanych 181 uczniów, 90 rodziców, program „Różowa wstążeczka”- edukacją objętych 3365 osób, program „Znamie? Znam je !”-objętych 370 osób, „Moje dziecko idzie do szkoły”- program realizowany wśród dzieci z 10 szkół podstawowych 323 uczniów klas I i 291 rodziców, „Lekki tornister”- wdrożenie programu do 5 placówek nauczania i wychowania, „Edukacja pacjenta z nadciśnieniem tętniczym”- objętych 1400 pacjentów i ich rodzin przy NZOZ w Nozdrzu, „Światowy Dzień Zdrowia”- kampanią objętych 6881 osób, „Podstępne WZW”- wdrożenie programu do ZSB, „Profilaktyka grypy”- edukacją i informacją objętych 3795 osób, „Profilaktyka zatruć grzybami”- objętych 3330 osób, „Zapobieganie chorobom przenoszonym przez kleszcze” - objętych 3330 osób, Akcje; Bezpieczne wakacje, Bezpieczne ferie-objętych 5480 osób z powiatu brzozowskiego ale nie tylko, „Światowe Dni Młodzieży”- objętych 3120 osób, „Profilaktyka szczepień ochronnych i zdrowego stylu życia”- objętych 9000 osób, „Październik Miesiącem Zapobiegania Nowotworom”- objętych 3341 osób. Jak co roku Sekcja zorganizowano Powiatowy Przegląd Małych Form Teatralnych –informacją i edukacją objęto 3093 osób.

Wszystkie w/wym działania podjęte w ramach programów i akcji prowadzone były poprzez organizowanie porad, szkoleń, wykładów, prelekcji, konkursów, porad, instruktaży, przeglądów sztuk teatralnych, dystrybucji materiałów oraz imprez oświatowo - zdrowotnych do środowisk: dzieci i młodzieży w systemie szkolnym i pozaszkolnym, nauczycieli i

wychowawców, rodziców, pacjentów, pracowników placówek służby zdrowia, zakładów pracy i instytucji.

W ramach realizacji przedsięwzięć programowych i nieprogramowych współpracowano ze Starostwem Powiatowym, samorządami lokalnymi, placówkami służby zdrowia, w tym również Szpitalem Specjalistycznym w Brzozowie, placówkami oświatowo – wychowawczymi, Policją, Brzozowskim Domem Kultury, WOK Programy Nowotworowe w Rzeszowie, WSSE w Rzeszowie, Prywatnymi Instytucjami –sponsorami i mediami: Gazetą Powiatową.

OCENA STANU SANITARNEGO PLACÓWEK DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W 2016 ROKU

1. Informacje ogólne.

W roku 2016 Państwowa Inspekcja Sanitarna powiatu brzozowskiego nadzorowała 68 będących w ewidencji placówek przeznaczonych dla dzieci i młodzieży, w tym m.in. placówki edukacyjne (przedszkola i szkoły), opiekuńczo-wychowawcze (m.in. żłobki i warsztaty terapii zajęciowej) i inne, np. świetlice środowiskowe. W liczbie tej mieści się 15 przedszkoli samodzielnych, 43 szkoły (w tym 17 szkół podstawowych funkcjonujących samodzielnie, oraz 26 zespołów szkół) a także 3 funkcjonujące samodzielnie gimnazja. Ponadto nadzorowany jest 1 żłobek, 1 dom pomocy społecznej dla dzieci, 2 warsztaty terapii zajęciowej, oraz 3 świetlice środowiskowe.

W nadzorze znajduje się także 32 wodociągi szkolne będące w ewidencji.

2. Nadzór nad warunkami sanitarnymi w placówkach dla dzieci i młodzieży.

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach realizacji zadań związanych z nadzorem nad warunkami sanitarno-higienicznymi placówek dla dzieci i młodzieży za rok 2016 przeprowadzili 141 kontroli z czego 3 kontrole dotyczyło przebiegu zimowego wypoczynku, 13 wypoczynku letniego dzieci i młodzieży, a 11 kontroli dotyczyło przygotowania szkół do rozpoczęcia nowego roku szkolnego.

Pozostałe 114 kontroli przeprowadzone było w objętych ewidencją w/w obiektach.

3. Stan sanitarny budynków, w których funkcjonują placówki dla dzieci i młodzieży.

W wyniku kontroli przeprowadzonych za rok 2016 w jednym obiekcie stwierdzono niedostateczny stan sanitarno-techniczny, a w dwóch złe oświetlenie sal lekcyjnych. W związku z tym wydano 3 decyzje nakazowe.

4. Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej.

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w trakcie kontroli placówek dla dzieci i młodzieży odnotowali, iż 20 placówek posiadało podłączenie do sieci wodociągowej, z własnego ujęcia wody korzystało 48 placówek, natomiast 43 placówki odprowadzało nieczystości do kanalizacji centralnej, a 25 do kanalizacji własnej.

5. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pobytu dzieci i młodzieży w szkołach, kontrolami objęto również warunki sanitarno-higieniczne prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Ocenie poddano m. in. posiadanie przez placówkę infrastruktury sportowej oraz stan sanitarno-techniczny zaplecza sportowego.

Wszystkie skontrolowane szkoły posiadały infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, w tym 3 placówki posiadały wyłącznie boisko.

6. Żywnienie w szkołach.

W toku kontroli stanu sanitarnego placówek dla dzieci i młodzieży uzyskano dane dotyczące żywienia w szkołach. Około 1700 uczniów ze skontrolowanych szkół korzystało z dofinansowania do posiłków oferowanych przez szkoły.

Ciepłe posiłki wydawane były we wszystkich kontrolowanych szkołach. Zdecydowaną większość stanowiły posiłki jednodaniowe.

W 16 ze skontrolowanych szkół posiłki przygotowywane były na miejscu, natomiast do pozostałych placówek posiłki dowożono.

7. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży.

W roku 2016, w elektronicznej bazie Kuratorium Oświaty, zarejestrowano 3 turnusy zimowego i 13 turnusów letniego wypoczynku dzieci i młodzieży. Skontrolowano warunki sanitarno-higieniczne na wszystkich turnusach (z których skorzystało łącznie 808 uczestników). Wszystkie przeprowadzone kontrole nie wykazały uchybień w zakresie warunków sanitarno-higienicznych wypoczynku.

ODDZIAŁ LABORTORYJNY

W wyniku pozytywnego auditu Polskiego Centrum Akredytacji w 2016r. Laboratorium utrzymało Certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego, ważny do 29.08.2018 r. Laboratorium posiada uprawnienia do wykonywania 26 akredytowanych metod badawczych w zakresie badań: wody, środowiska pracy i diagnostyki medycznej. Aktualny zakres akredytacji dostępny jest na stronie PCA Nr AB 755.

W 2016 r. wykonano:

- 1327 badań fizycznych, chemicznych i mikrobiologicznych wody(2015-1177) ;
- 563 pomiary środowiska pracy (hałas , drgania, oświetlenie oraz zapylenie)(2015-468);
- 1548 badań w kierunku chorobotwórczych pałeczek jelitowych z rodzaju Salmonella i Shigella w tym 128 badań w zakresie skuteczności procesów sterylizacji (1582-2015).

W ramach ochrony przed niekorzystnym wpływem czynników i warunków środowiskowych, na zlecenie Starostwa Powiatowego w Brzozowie, dokonano badania jakości wody 73 próbek wody, pobranych w studniach przydomowych zlokalizowanych na terenie powiatu. W zakresie parametrów bakteriologicznych wody jedynie ok. 23 % odpowiada wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi a fizykochemicznych ok. 60 %. Kwestionowane parametry to: bakterie grupy coli, enterokoki, żelazo, mangan, jon amonowy, w nielicznych przypadkach, azotany i azotyny.

W roku 2016 przeprowadzono ogółem 1713 kontroli, wydano 295 decyzji administracyjnych. Nałożono 9 mandatów karnych na kwotę 1500 zł.

Pod nadzorem inspekcji sanitarnej, w analizowanym okresie, były 922 obiekty.